Secretariaat Ministerraad
Ministerie van Algemene Zaken

MINISTERRAAD

Kenmerk : 3849498

# BESLUITENLIJST

Besluitenlijst van de vergadering gehouden op 13 november 2026
in de Trêveszaal (B73) in Den Haag,
aangevangen 's avonds om 19.00 uur

---

## I Agenda

### 0. Vaststelling agenda

Vastgesteld.

### 1a. Notulen van de vergadering van 30 oktober 2026 (nr.3849296)

Vastgesteld.

### 1b. P-Notulen van de vergadering van 30 oktober 2026 (nr.3849317)

Vastgesteld.

### 2. Buitenlands beleid

#### a. Besluit (EU, Euratom) 2026/1296 van de Raad van 26 mei 2026 tot wijziging van de Akte betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen, gehecht aan Besluit 76/787/EGKS, EEG, Euratom van de Raad van 20 september 1976; Brussel, 26 mei 2026 (Trb. 2026, 105) (Minister van BZ)

De Raad van de Europese Unie heeft op 26 mei 2026 een Besluit genomen tot wijziging van de akte betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen (hierna: het Besluit). De Akte betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreeks algemene verkiezingen (hierna: de Akte) is op 20 september 1976 tot stand gekomen (Trb. 1976, 175) en is reeds meerdere keren gewijzigd. Aanleiding tot het Besluit vormt een initiatiefvoorstel van het Europees Parlement om de Akte te wijzigen met als doel dat een lid van het Europees Parlement dat zwanger is of onlangs is bevallen, voortaan gedurende een beperkte periode haar stem in de plenaire vergadering kan laten uitbrengen door een ander Europees Parlementslid. Deze mogelijkheid van stemoverdracht moet ervoor zorgen dat leden van het Europees Parlement hun werkzaamheden beter kunnen combineren met hun privéleven en dat de gendergelijkheid binnen het Europees Parlement wordt verbeterd. De algemene voorwaarden en modaliteiten aangaande de stemoverdracht worden verder uitgewerkt in het Statuut voor leden van het Europees Parlement en in het Reglement van het Europees Parlement.

Aangenomen, De minister van BZ zal het besluit aanhangig doen maken om advies met het oog op stilzwijgende goedkeuring bij de Afdeling advisering van de Raad van State. De raad stelt vast dat het Besluit niet zal gelden voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten en deze landen evenmin anderszins raakt in de zin van artikel 2, derde lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen.

**b. Conclusies van de coördinatiecommissie d.d. 10 november 2026, nr.37** (Minister van BZ)

De conclusies ten aanzien van de volgende onderwerpen zijn vastgesteld:

**1 BNC-fiches:**
1.1 Fiche 1: Voorstel voor Verordening over normalisatie (standardisation)
**2 Raad Buitenlandse Zaken d.d. 16 november 2026**
2.1 Russische agressie tegen Oekraïne
2.2 Situatie Midden-Oosten
**3 Raad Buitenlandse Zaken (*Defensie*) d.d. 17 november 2026**
3.1 Actualiteiten
3.2 Veiligheid en defensie aspecten van de EU-China relatie
3.3 Steun aan Oekraïne
3.4 Trans-Atlantische veiligheid en defensie
**4 Raad *Onderwijs*, Jeugdzaken, Cultuur en Sport d.d. 19 november 2026**
4.1 Raadsconclusies over vaardigheden en competenties voor het omgaan met AI
4.2 Raadsconclusies over STEM-onderwijs
4.3 Lunchdebat flexibele ontwikkelpaden voor lerenden
4.4 Beleidsdebat over kritisch denken en handelingsvermogen in een veranderende digitale omgeving
4.5 Diverse punten
**5 Raad Onderwijs, Jeugdzaken, *Cultuur* en Sport d.d. 20 november 2026**
5.1 EU-werkplan voor cultuur 2027-2030
5.2 Voortgangsrapportage raadsbesluit Europese cultuursteden
5.3 Voortgangsrapportage en beleidsdebat Kids Act
**6 Raad Onderwijs, *Jeugdzaken*, Cultuur en *Sport* d.d. 19 en 20 november 2026**
6.1 Raadsconclusies over het bevorderen van ontmoetingsplekken voor jongeren
6.2 Raadsconclusies over het versterken van jongeren in een veranderende informatieomgeving
6.3 Beleidsdebat over jongerenwerk
6.4 Raadsconclusies over traditionele sporten en spelen als levende uitdrukking van het Europees cultureel erfgoed en als stimulans voor inclusieve deelname aan sport en bewegen
6.5 Lunchdebat over de deelname van Russische en Belarussische sporters aan internationale sportcompetities
6.6 Beleidsdebat over het bevorderen van de voordelen van sport voor de mentale gezondheid en welzijn
**7 Raad Algemene Zaken (*Cohesie*) d.d. 20 november 2026**
7.1 Vereenvoudiging laten werken voor eindgebruikers
7.2 Raadsconclusies over de nieuwe strategische visie voor de ultraperifere gebieden van de EU
**8 Informele ministeriële bijeenkomst consumentenbeleid d.d. 19-20 november 2026**
8.1 Digital Fairness Act
8.2 Herziening CPC Verordening

**9 Kamerbrief Concept-Raadsbesluiten Mandaatverlening duurzame investeringsfacilitatieakkoorden (SIFA's) van de Europese Unie met respectievelijk Egypte en Jordanië**
**10 Non-paper evaluatie van de Dual-Use Verordening**
**11 Non-paper Nederland, Frankrijk en Denemarken in het kader van MFK 2028-2034 voor de Landen en Gebieden Overzee (LGO)**

### c. Buitenlands beleid en internationale missies

Niet aan de orde geweest.

### d. Brief aan de Tweede Kamer inzake ontwikkelingen Russische veiligheidsdreiging (Minister van BZ)

De Kamerbrief is opgesteld op verzoek van de Tweede Kamer om in te gaan op concrete Russische dreigingen en de sterk verslechterende veiligheidssituatie in Europa, voorultlopend op het plenaire debat van 18 november 2026.

Aangenomen. De minister van BZ zal de brief aan de Tweede Kamer sturen.

## 3. Nadere rapporten

### a. Nader rapport inzake ontwerpbesluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Bgiw) (Minister van VRO)

Doel van dit besluit (en de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie, Wgiw) is het verduurzamen van de warmtevoorziening in bestaande gebouwen via een wijkgerichte aanpak en op die manier bijdragen aan de reductie van de broeikasgasemissies. De Wgiw geeft gemeenten daarom bevoegdheden om wijken aan te wijzen waar het transport van aardgas op termijn wordt beëindigd en wordt overgegaan op duurzame verwarming van gebouwen: de aanwijsbevoegdheid. In het voorliggende besluit wordt de Wgiw nader uitgewerkt. Zo zijn de instructieregels aan een warmteprogramma en het omgevingsplan vastgelegd en waarborgen ten aanzien van o.a. betaalbaarheid en een redelijke uitvoeringstermijn verankerd. De Raad van State heeft in augustus jl. een negatief advies uitgebracht (dictum C). Het advies richt zich op o.a. onduidelijkheid over de eindsituatie (aardgasvrij) in 2050 en het tijdpad daarbij, het onverplichte karakter van de aanwijsbevoegdheid en uitvoerbaarheid en toepasbaarheid van de instructieregels m.b.t. betaalbaarheid. In verband hiermee is de toelichting verduidelijkt. Zo is toegelicht dat in het National Building Renovation Plan (NBRP) - verplicht op grond van de EPBD IV - wordt uitgewerkt hoe het kabinet toewerkt naar een volledig emissievrije gebouwde omgeving in 2050. Ook is verder toegelicht dat samen met gemeenten wordt gekeken hoe zij verder ondersteund kunnen worden, bijvoorbeeld met handreikingen over de instructieregels m.b.t . betaalbaarheid.

Aangenomen. De minister van VRO zal het besluit met nader rapport doen vaststellen.

### b. Nader rapport inzake wijziging van de Algemene wet bestuursrecht en enkele andere wetten in verband met de aansluiting van maximale boetehoogtes en termijnen op het Wetboek van Strafrecht (Wet stroomlijning bestuurlijke boetemaxima en termijnen) (Staatssecretaris van J&V)

Op 20 maart 2026 heeft de ministerraad besloten om het wetsvoorstel Stroomlijning bestuurlijke boetemaxima en termijnen niet (verder) in procedure te brengen, waarna de minister-president een schriftelijke aankondiging van de in te trekken en niet voort te zetten Wetsvoorstellen heeft verzonden aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2025/26, 36848, nr. 108). Dit nader rapport vormt de praktische afwikkeling van dat besluit. Er is besloten om dit wetsvoorstel niet voort te zetten, omdat, om aan de bezwaren van de Raad van State tegemoet te komen, in de sectorale wetgeving van andere departementen nieuwe keuzes moeten worden gemaakt voor wat betreft de koppeling van bestaande bestuursrechtelijke boetes met de maximale strafrechtelijke boetehoogtes. Alles in één keer in één wetsontwerp regelen blijkt een te omvangrijke en ook te weinig fijnmazige operatie en vergt te veel – geconcentreerde – wetgevingscapaciteit.

Aangenomen. De staatssecretaris van J&V zal het voorstel niet doen indienen en het voorstel, met memorie van toelichting, advies van de Raad van State en nader rapport publiceren.

## 4. Benoemingen

### a. Voordracht Nederlandse rechter voor benoeming in het Gerecht van de Europese Unie (Minister van BZ)

De raad stemt in met de voordracht van H. Kranenborg tot rechter in het Gerecht van de Europese Unie.

### b. Voordracht Nederlandse Advocaat-Generaal voor benoeming bij het Hof van Justitie van de Europese Unie (Minister van BZ)

De raad stemt in met de voordracht van C. Sieburgh tot advocaat-generaal bij het Hof van Justitie van de Europese Unie.

### c. Voordracht betreffende de benoeming van 5 en herbenoeming van 16 leden van de Gezondheidsraad (Minister van VWS)

De raad stemt in met de volgende benoemingen:
- E. Corpeleijn;
- J.C. Kiefte-de Jong;
- R.C. Painter;
- E. Pans;
- P.F.R. Schins.

Daarnaast stemt de raad in met de volgende herbenoemingen:
- M.W.H. van Beek;
- K.A.C. Berk;
- T.A. Boer;
- M.J.M. Broeders;
- P.J.M. Elders;
- W. Fransman;
- S.E. Geerlings;
- R. van der Graaf;
- J.P.A. Hoebe;
- E.D. Kroese;
- S.C. Linn;
- S. Peters;
- J.J. Rijken;
- L.A.M. Smit;
- M.C. de Vries;
- H.F.L. Wertheim.

**5. Brief aan de Tweede Kamer inzake uitvoering motie niet indexeren verkeersboetes** (Minister van J&V)

De motie El Abassi (Kamerstuk 29 279, nr. 1074) verzoekt om het niet indexeren van de verkeersboetes. Zoals reeds meerdere malen aan de Kamer is toegelicht, moet voor het niet indexeren van de verkeersboetes dekking op de begroting van JenV worden gevonden. In verband met het ontbreken van deze financiële dekking kan geen uitvoering gegeven worden aan deze motie. Het reeds in procedure gebrachte indexeringsbesluit zal daarom niet worden ingetrokken.

Aangenomen. De minister van J&V zal de brief aan de Tweede Kamer sturen.

**6. Brief aan de Staten-Generaal inzake kabinetsreactie op onderzoek actieve openbaarmaking beslisnota's** (Minister van BZK)
MR 6 november 2026, pt.6

Aangehouden tot een volgende vergadering.

**7. Brief aan de Tweede Kamer inzake verzending IBO energietransitie woningvoorraad** (Minister van VRO)

Afgelopen jaar is gewerkt aan het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) energietransitie woningvoorraad. Het IBO is een ambtelijk advies aan het kabinet met beleidsopties om de woningvoorraad versneld klimaatneutraal te maken richting 2050. Hierbij worden het IBO-rapport, de fichebundel met voorgestelde beleidsmaatregelen en twee achterliggende rapporten aangeboden aan de Kamer. De kabinetsreactie op het IBO verschijnt naar verwachting voor het einde van het kalenderjaar.

Aangenomen. De minister van VRO zal de brief aan de Tweede Kamer sturen.

**8. Conclusies taskforces, onderraden en ministeriële commissies**

**a. Vierhoek d.d. 6 november 2026**

Aangehouden tot de volgende vergadering.

**b. Raad Europese Aangelegenheden d.d. 10 november 2026**

Vastgesteld.

**1. Voorbereiding informele Europese Raad en EPG op 12 en 13 november 2026** (Minister van BZ)

Aangenomen.

**2. Kabinetsappreciatie op Commissiemededeling 'Preparing for a Wider Union'** (Minister van BZ)

Aangenomen.

**3. EU-VK Top op 20 november 2026** (Minister van BZ)

Aangenomen.

**c. NVR Strategisch d.d. 10 november 2026**

Vastgesteld.

## d. Taskforce Ondermijning d.d. 10 november 2026

Vastgesteld.

**1. Aanpak Veilige en integere economie** (Minister van EZK)

Aangenomen.

**2. Voorstel tot monitoring Taskforce Ondermijning** (Minister van J&V)

Aangenomen.

**3. Issue-lijst met knelpunten uit de praktijk** (Minister van J&V)

Aangenomen.

## e. Raad Asiel en Migratie d.d. 10 november 2026

Vastgesteld.

**1. Kabinetsreactie Periodieke rapportage begrotingsartikel 37.2** (Minister van A&M)

Aangenomen.

**2. Principe besluit invulling transitie zorg (oek): overgang RMO naar de Wlz en Zvw** (Minister van VWS)

Aangenomen.

## f. Raad Defensie, Internationale, Nationale en Economische Veiligheid d.d. 10 november 2026

Aangehouden tot een volgende vergadering.

## g. Raad Fysieke Leefomgeving d.d. 10 november 2026

Vastgesteld.

**1. Instellings- en benoemingsbesluit adviescommissie Duurzaam corporatiestelsel** (Minister van VRO)

De raad stemt in met de instelling van de commissie en de benoeming van de volgende leden:
- E.D. Wiebes (tevens voorzitter);
- M. Bolhaar;
- P.F.C. Jansen;
- A. Klein;
- K. Laglas;
- G. Van Olphen;
- M. Van Poelgeest;
- M.J. Van Rijn.

**2. Kabinetsreactie initiatiefwetsvoorstel Partij voor de Dieren afschaffen bio-industrie** (Staatssecretaris van LVVN)

Besproken.

**3. Reactie van het kabinet op het advies van het Internationaal Gerechtshof van 23 juli 2025 inzake klimaatverandering en internationaal recht** (Minister van BZ)

In deze brief worden de belangrijkste punten uit het advies van het Internationaal Gerechtshof (IGH) en de betekenis daarvan voor het Koninkrijk der Nederlanden uiteengezet. De bijlage bevat een uitgebreide analyse waarbij de belangrijkste juridische aspecten van het advies worden weergeven. Over het IGH-advies zijn ook al diverse vragen van de Kamer beantwoord. Het IGH is met de resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 29 maart 2023 (77/276) gevraagd advies te geven over een tweetal rechtsvragen. Deze twee rechtsvragen zien op de verplichtingen van staten t.a.v. het beschermen van het klimaatsysteem en andere onderdelen van het milieu tegen de nadelige gevolgen van antropogene broeikasgasemissies, en de rechtsgevolgen die voortvloeien uit het schenden van deze verplichtingen. In het advies beantwoordt het IGH deze rechtsvragen conform internationaal recht, waarbij het geen nieuw recht creëert, maar reeds bestaande verplichtingen bevestigt en uitlegt.

Aangenomen. De minister van BZ zal de brief aan de Tweede Kamer sturen.

**4. 16e Voortgangsrapportage Binnenhof renovatie** (Minister van VRO)

De zestiende voortgangsrapportage geeft inzicht in de stand van zaken van de renovatie van het Binnenhof over de periode maart 2026 tot en met augustus 2026. Dit is in lijn met de afspraken die met de Kamers zijn gemaakt over reguliere informatievoorziening omtrent de Binnenhofrenovatie.

Aangenomen. De minister van VRO zal de brief aan de Staten-Generaal sturen.

**5. Opgave, publieke belangen en randvoorwaarden Toekomstige Marktordening Spoor (TMS)** (Staatssecretaris van I&W)

Deze Kamerbrief is een eerste inhoudelijke stap richting het kabinetsbesluit begin 2027. In de brief wordt de maatschappelijke opgave beschreven, de vijf publieke belangen geconcretiseerd en een aantal randvoorwaarden voor de verdere besluitvorming geformuleerd. In de brief worden geen keuzes gemaakt over een netwerkindeling, marktbenadering of de benodigde sturing en organisatie. Het bijgevoegde rapport laat zien dat de implementatie van een nieuwe marktordening, afhankelijk van de gekozen route, minimaal zes tot zes en een half jaar vergt.

Aangenomen. De staatssecretaris van I&W zal de brief aan de Tweede Kamer sturen.

**6. Besluit houdende wijziging van verschillende maatregelen van bestuur voor het opnemen van voorschriften voor lichte elektrische voertuigen, inclusief de helmplicht voor alle bestuurders en passagiers van elektrische fietsen en LEV’s tot de leeftijd van 18 jaar** (Minister van I&W)

Met dit besluit worden verschillende amvb's gewijzigd. Met die wijzigingen wordt een deel van het aangekondigde regelgevende

kader voor lichte elektrische voertuigen (hierna: LEV-kader) geïmplementeerd. Met dit besluit wordt het begrip 'lichte elektrische voertuigen', ter vervanging van het begrip 'bijzondere bromfietsen' doorgevoerd in verschillende algemene maatregelen van bestuur. Daarnaast worden met dit besluit LEVs onderverdeeld in twee categorieën en wordt bepaald welke kenmerken het onderscheid bepalen tussen de verschillende categorieën fietsen met trapondersteuning. Fietsen die gelet op deze kenmerken niet vergelijkbaar zijn met fietsen zonder trapondersteuning (kortgezegd: zware elektrische (bak-)fietsen), komen daardoor ook te vallen onder de voertuigcategorie LEVs. Door de nieuwe categorisering ontstaat een bestendig kader waardoor ook in de toekomst samenhangende maatregelen voor soortgelijke voertuigen kunnen worden genomen. Op drie punten worden de regels ook inhoudelijk gewijzigd met dit besluit. Ten eerste gaan voor zware elektrische (bak)-fietsen nieuwe regels gelden, namelijk een registratie- en kentekenplicht, verzekeringsplicht en minimumleeftijd. Ten tweede wordt de helmplicht voor bestuurders en passagiers van fietsen met trapondersteuning en LEVs, voor zover die personen jonger zijn dan 18 jaar. Ten derde wordt voor grotere en zwaardere LEVs (LEV categorie 2) de minimumleeftijd verhoogd van 16 naar 18 jaar.

Aangenomen. De minister van I&W zal het ontwerpbesluit aan de Staten-Generaal sturen in het kader van de voorhang en na afloop van de voorhang, als de voorhang niet tot ingrijpende wijzigingen leidt, om advies aanhangig te doen maken bij de Afdeling advisering van de Raad van State.

## 7. **Stand van zaken ten aanzien van proces locatiekeuze kernenergie** (Staatssecretaris van KGG)

Besproken.

## 8. **Nota Ruimte** (Minister van VRO)

De Nota Ruimte is de nationale omgevingsvisie en vormt het nationale kader voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving van Europees Nederland, met als motto: Nederland wordt niet groter, wel ruimer. Door te kiezen, te combineren en te creëren, maken we Nederland ook naar 2100 toe gezond, veilig, mooi en leefbaar. Als nationale omgevingsvisie is ze bindend voor het Rijk, wat betekent dat het toekomstige Rijksbeleid en aanzien van de fysieke leefomgeving zich langs de lijnen van de integrale keuzes in de Nota Ruimte dient te ontwikkelen. Voor medeoverheden is de Nota Ruimte richtinggevend. Op basis van het coalitieakkoord, aangenomen Kamermoties, de circa 500 ingediende zienswijzen op de Ontwerp-Nota Ruimte, uitkomsten van de Ministeriële Taskforces, reflecties door het Planbureau voor de Leefomgeving, het College van Rijksadviseurs en het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage is de Ontwerp-Nota Ruimte de afgelopen maanden aangescherpt tot de nu voorliggende Nota Ruimte. Bij de Nota Ruimte worden ook de Nota van Antwoord en de aanvullingen op de milieueffectrapportage (planMER) en de Passende Beoordeling gepubliceerd.

Aangenomen. De minister van VRO zal de brief aan de Tweede Kamer sturen.

## II Overige punten

### A. Belangrijke zaken die in de Tweede en/of Eerste Kamer aan de orde zijn geweest of op korte termijn zullen komen

### B. Behandeling van de bij de voorzitter aangemelde mondelinge onderwerpen die niet in de agenda zijn opgenomen

#### a. Politieke situatie

#### b. Benoeming directeur-generaal Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

J.P.M. Lazeroms